

ภาพนิมิตที่สวนสามพราน

พระครูภาวนาวิสุทธิ

๙ ธ.ค. ๓๐

R2003

อาตมาจะชี้แจงเกี่ยวกับ **ภาพนิมิต** แก่ญาติโยม ผู้ใคร่ธรรมสัมมาปฏิบัติ ในที่ประชุมนี้ ว่า **ภาพนิมิต** นี้มีความจริงอย่างไร คำว่า **ภาพนิมิต** มี ๒ ประการ

๑. นิมิต ที่แสดงออกเป็น อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ให้เราเห็นเป็นภาพลวง

๒. ภาพแสดงธรรม **ปริศนาธรรม** จะเห็นนิมิตรูปสวยงามหรือจะเป็นภูเขา ลำเนาไพร ในเรื่องญาณวิถีกก็ตาม แต่ถ้าเรามีสติครบ ผ่านโสฬสญาณไปได้ แล้ว หรือรวบรวมสติไว้มาก ถ้าเรามีจิตสงบในตอนนี้ สติเราดีครบ ญาณ คือ ญาณ ความรู้เกิดปัญญารอบรู้ในเหตุผล เกิดขึ้นในดวงหทัยแล้วจะเป็นนิมิต เรื่องจริงเกิดขึ้นได้

อย่างคำว่า **เห็นหนอ ๆ ๆ** นี้มีประโยชน์มาก อย่าคิดว่าเป็นเรื่องเหลวไหล จะเห็นอะไรก็ตั้งสติไว้ จนกว่าเราจะได้มัตติของชีวิตว่า เป็นปัจจุัตถ์แล้ว มีความรู้ใน ปัญญาแล้ว เราเห็นอะไรปัญญาจะบอกเอง

แต่การฝึกเบื้องต้นนี้ต้องฝึกกันเรื่อยไป ถึงญาติโยมกลับไปบ้าน ไปยังเคหะสถาน หรือจะประกอบกิจการงานของโยมก็ไม่ต้องใช้เวลาว่าง ใช้งานนั้นแหละเป็น กรรมฐาน รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธรรมารมณ์ ชั้น ๕ รูปนามเป็นอารมณ์ ทุกขณะจิตที่มันคิดอะไร มันจะเกิดขึ้นเป็นการสะสมที่มีประโยชน์มาก

ถ้าเราไปเห็นไม่ได้สนใจดูนะ ไม่ได้เห็นหนอ ไม่สนใจดู ไม่สนใจฟัง และเราก็ดูเรื่อย ๆ ไป เหมือนคนธรรมดา การทำงานนี้มันก็เรื่องธรรมดา ๆ ถ้าเรา

สำรวจจิตใจสติเสียน้อย ไม่ต้องไปเพ่ง เรากำหนดธรรมดานี้เอง เห็นหนอนี้ โยม
เดินมาอย่างนี้เป็นต้น ถ้าสติเราดีรวบรวมไว้ได้ สมาธิดีในการเห็น รับรองมีนิมิตเลย
นิมิตอย่างไร นิมิตแปลว่าเครื่องหมาย

บางที่เราทำงานทั้งมือทั้งเท้า ขอบพระทานโทษ มันก็ต้องหิบบเคลื่อนไหวอยู่
ตลอดเวลา คือ รูปหิบบเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา คือรูปหิบบก็ต้องกำหนด อยากหิบบ
หนอ คำว่า “อยาก” คือเจตสิก อันสำคัญ มีความหมาย ถ้าเรากำหนดจนเชี่ยวชาญ
ชำนาญแล้ว พอจะยกมือมันจะบอกเลยนะ “อยาก” มันเกิดเองอัตโนมัติ “หิบบหนอ”
หิบบอะไร “หิบบแก้วน้ำชา” และ “มาหนอ ๆ-ดีมหนอ-กลืนหรือ” โอ้อโฮ “ร้อนหนอ
ๆ” มันก็บอกไปตามสภาวะของมัน มันเป็นธรรมชาติ นี่ราคาแพง

จะเล่าถึงภาพนิมิตของนายชาญศิลป์ ยุวบุรุษ บุตรชายคุณชำนานญ ยุวบุรุษ
กับคุณหญิงวลี ยุวบุรุษ ซึ่งปรากฏชัดแก่อาตมาที่สวนสามพราน แต่อาตมาไม่ได้เล่า
ให้เขาฟัง ไม่กล้าเล่าในวันนั้น อาตมารู้แล้วเพราะอะไร ขอให้ญาติโยมโปรดทราบ
ที่ว่าตัดปลีโพธิ์กังวล ไม่ไปสนใจกับใครนะถูกแล้ว สติจะได้มารวบรวมอยู่ที่จิตเรา ก็ดู
ชีวิตของเราอย่างนี้ กฎแห่งกรรมจะบอกทุกกระยะ เขาบอกเราทุกคนเลย แต่เราไม่
สนใจตัวเองนะ โยมไปสนใจข้างนอก กำลังยุ่งอยู่กับงานเขียนหนังสือบ้าง หิบบโน่น
หิบบนี่บ้าง ไม่ได้กำหนดเลย ตัวเราจะเกิดอะไรในชั่วโมงนี้ไม่รู้ขอฝากไว้ด้วย ถ้าโยม
มานั่งเงียบ ๆ สงบ มันจะเกิดขึ้นทันที ถ้าเราได้อัตโนมัติ เราสะสมหน่วยกิตใช้ชีวิตผู้มี
สติตลอดเวลาแล้ว กำลังทำงานสติจะบอกทุกกระยะ อย่าทำ-อย่าหิบบ-ไม่ควร-ควร สติ
จะบอก-บอกละเอียดด้วยนะ แหม! มีประโยชน์เหลือเกิน แต่เรามองไม่เห็นกันขณะนี้
ขอให้ทำโดยต่อเนื่อง

บางคนบอกหลวงพ่ोज้าชา “ดิฉันไม่มีเวลาว่างปฏิบัติ” บอก “ไปทำอะไร”
“ทำงาน” “งานนั้นแหละปฏิบัติละ” หิบบอะไรก็กำหนดสิ หูเราต้องใช้ทุกวันนี้ เรา
ต้องใช้ทุกวันนี้ กรรณฐานที่หู “เสียงหนอ” ถ้ามีคนมาพูดให้เราฟังมาก ๆ หลายรส
หลายเรื่อง นั้นแหละกรรณฐาน ตั้งสติไว้ “เสียงหนอ ๆ” เดี่ยวจะรู้อะไรแปลก ๆ นี่มัน
อยู่ตรงนั้นนะ

ภาพนิมิตแห่งกุศล นิมิตแปลว่าเครื่องหมาย นิสัยแปลว่าแบบอย่าง อาตมาจะพูดเรื่อง “ภาพนิมิต” เครื่องหมายของคนนั้น ที่เราสนใจกับเขา เหมือนอย่างเราอยู่รวมกัน เราไม่สนใจกันก็ไม่เกิดประโยชน์ มันก็ไม่ต้องรู้เรื่องกัน ก็คนบ้านใกล้ชิดติดกันไม่สนใจกันไม่รู้เรื่องหรือ บ้านติดกันแท้ ๆ ยังไม่สนใจกัน นี่แบบนี้ เหมือนเราไม่สนใจกับตัวของเรา จะรู้เรื่องตัวของเราหรือ เรามัวไปสนใจเรื่องคนอื่นเขา

พระพุทธเจ้าสอนอย่างนี้ให้วัดตัวเรา วัดกาย วัดวาจา วัดใจ ทุกขณะจิต อย่างที่เดินจงกรมนี้เป็นแบบฝึกหัดเพื่อให้ได้อาวุธคือปัญญา อาวุธสำคัญมาก คือปัญญาเท่านั้น

เราไปสนใจกับงาน เราเลยไม่รู้ตัวเราไม่ได้สนใจกับตัวเราเลย ถ้าเรามีสติครบนะ ทำงานก็กำหนดไปด้วยเขียนหนังสือก็ใช้สติเขียน หนังสือก็จะดีด้วย แล้วจะเกิดปัญญาในการเขียน นี่กรรมฐาน อันนี้เป็นแบบฝึกหัดให้เกิดวาระจิต และจะได้มีสติไปปฏิบัติงาน ในเมื่อโยมปฏิบัติงานจะมีประสบการณ์ทันที เหมือนโยมมาเรียนวิชาแพทย์ที่หอประชุมนี้ แล้วออกไปก็ต้องปฏิบัติงานต้องรักษา จะได้ว่าโรคเป็นอย่างไร รู้ตอนประสบการณ์นะ ถ้าไม่มีประสบการณ์ ญาติโยมจะไม่รู้อะไรนะ

อันนี้ภาพนิมิตสำคัญมาก บางทีโยมเกิดสนใจกับตัวโยมขึ้นมา ทำงานด้วยสนใจกำหนดไปด้วย รับรองรู้เลย จะบอกกฎแห่งกรรมทุกกระยะ

ในเมื่อเป็นเช่นนี้ นิมิต เช่น เห็นหนอ ถ้าเราเกิดสนใจเขา เขาจะต้องสนใจกับเรา เตียวเราจะรู้นิมิตคนนี้เป็นอย่างไร เครื่องหมายคนนี้เป็นอย่างไร เห็นหนอ ๆ นิมิตบอกแล้ว “ตาย” ลองดูนะ เกิดได้ นี่เรามีสติดีดูแล้วรู้สภาวะ มันจะเกิดขึ้นทันที

เล่าเรื่องเหตุการณ์ในครั้งนั้นให้ฟังว่า สมัยก่อนนานมาแล้ว เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๘ เป็นเวลา ๑๘ ปีมาแล้ว เรื่องภาพนิมิตที่สวนสามพราน

ที่สวนสามพรานโน้น คุณหญิงวลี กับ คุณชำนาญ ยุวบูรณ์ พร้อมด้วยนายอำเภอพระนครตอนนั้น นายเกษ ดิถุภรณ์ กับคุณนายชั้นทอง มาอาราธนาอาตมา

ให้ไปแสดงธรรมที่สวนสามพราน ในวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๑๘ เวลาสองทุ่ม เรื่อง ความสามัคคี ให้เจ้าหน้าที่สวนสามพรานฟัง เพราะไม่ค่อยจะสามัคคีกัน งานการก็ เหลาะแหละไม่สามัคคี อารานาหลวงพ่อบุญเรืองสามัคคีให้จงได้ อาตมาก็รับนิมนต์ และขออารานาว่าให้ไปอยู่สักสองคืน พาลูกศิษย์ไปเที่ยวที่สวนสามพรานด้วย

อาตมาก็ชวนลูกศิษย์ไปเยอะเยอะ เอรารถปีค้อพรรทุกกันไป ๒ คัน เตรียมมุ่ง ที่นอนไปค้างเสร็จ ในวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๑๘ จะกลับในวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๑๘ ตอนบ่าย จะค้างสักคืนเดียว

อาตมาก็เดินทางไปถึงสวนสามพรานในวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๑๘ ประมาณ ปาย ๔ โมง เมื่อถึงแล้ว คุณหญิงวลี มาต้อนรับ ให้ลูกศิษย์พักเรือนทรงไทยแฝดสอง หลัง อาตมาพักหลังหนึ่ง ห้องน้ำมีบริการพร้อม ลูกศิษย์เตรียมขนของขึ้นจากรถไว้ที่ บ้านทรงไทย และกางมุ้งกันเรียบร้อยแล้ว

ว

อีกสักครู่หนึ่งประมาณ ๕ โมงเย็น คุณชำนาญ ยุวบูรณ์ กับ คุณหญิงวลี พร้อมด้วยคุณทองเจือ เป็นน้องสาวของคุณหญิง พร้อมกับบุตรธิดา ได้มาคุยกับ อาตมา ที่บ้านทรงไทยหลังนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งลูกชายของคุณชำนาญ ยุวบูรณ์ ชื่อ นายชาญศิลป์ ยุวบูรณ์ ที่เรียกตามชื่อเล่นว่า “เปาะ” มีพี่ชายคนหนึ่งชื่อนาย โจ ชื่อจริงว่า ธนิต ยุวบูรณ์ นายเปาะเพิ่งกลับมาจากต่างประเทศ

เมื่อก่อนนี้เขาไปเรียนหนังสือที่กรุงวอชิงตัน เพิ่งกลับมาเยี่ยมบ้าน เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๑๗ ซึ่งเป็นเวลาปิดภาคเรียนและในโอกาสที่พี่ชายชื่อ เปาะ จะเข้าสู่ พิธีมงคลสมรสในวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๑๘ พอดี ในวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๑๘ อาตมา ไปแสดงธรรมที่สวนสามพราน เขาก็มาคุยกัน ล้อมวงหมดเลยนะ ก็มีคุณชำนาญ ยุวบูรณ์ คุณหญิงวลี คุณทองเจือ พร้อมด้วยคุณโจ คุณเปาะ คุณเปาะก็เล่าว่า จะมา แต่งงานพี่ชายชื่อ เปาะ ก็รออยู่ แล้วจะไปเรียนต่อที่เมืองนอกต่อไป

เปาะได้ไปเรียนที่ประเทศอังกฤษเมื่ออายุ ๑๑ ปี เป็นคนเรียนเก่งมาก นิสัยดี บุคลิกลักษณะโหงวเฮ้งดีมาก ดีทุกอย่าง เมื่อคุยไปคุยมา ลูกศิษย์อาตมาก็พักกัน เรียบร้อย ก็ออกเดินเที่ยวสวนสามพรานกัน

อาตมาก็นั่งคุยและถามนายชาญศิลป์ เขาก็เล่าประวัติไปเรียนต่างประเทศ “ผมไม่เคยไปทำบุญเลย เพราะไปเรียนหนังสือตั้งแต่เล็ก ๆ” ตั้งแต่ชั้นอนุบาล อยู่โรงเรียนฝรั่งตลอด ศาสนาอื่น ไม่ใช่ศาสนาพุทธ

ดูท่าที่มารยาทและโหงวเฮ้งที่หน้าว่ามีการศึกษาสูง คนนี้มีดวงการศึกษาสูง ต้องได้ปริญญาเอกเหมือนพ่อของเขาแน่นอน ก็นึกไว้ในใจ ดูไปเรื่อย ๆ เห็นหนอ ๆ ๆ ๆ ประมาณ ๑๘ นาฬิกาตรง มีดแล้วก็ยังคุยถึงเรื่องการศึกษา อาตมาก็คุยถึงแนว การศึกษาเล่าสู่ให้เขาฟัง เขาเกิดซึ่งใจ เกิดติดใจ เกิดพอใจ และชอบใจ ถามว่า “หลวงพ่อดีเทศน์เรื่องอะไร”

“เทศน์เรื่องความสามัคคี คุณแม่หมิ่นต์อาตมาเทศน์เรื่องสามัคคีนะ”

“แหม! ผมไม่เคยคุยกับพระเลยนะครับ ผมไปเรียนต่างประเทศอยู่ โรงเรียนฝรั่งตลอด นิสัยผมไม่ติดฝรั่งหรอก แต่ผมก็ไม่เคยไปฟังเทศน์ที่ไหน ยังไม่เคยฟังมาแต่ก่อนเลย เป็นครั้งแรกวันนี้จะต้องขอฟัง”

อาตมาก็ดูโฉมหน้า เห็นหนอ ๆ ๆ ๆ จิตมันก็แวบขึ้นศีรษะอาตมา เกิดเป็นแสง ที่หน้าเขา นี่เห็นหนอ ๆ เพราะสติเราดีขึ้นแล้ว เกิดนิมิตภาพซ้อนขึ้นมาว่าศีรษะ เขาหายไปไหน เห็นหนอ เดี่ยวศีรษะหายไป เดี่ยวศีรษะมาติด เอ๊ะรูปร่างไม่ใช่ นายเปาะ กลายเป็นหน้าใหม่ พอเห็นหนอ ๆ ภาพหายไปเลย

สักประเดี๋ยวปรากฏรูปร่างสวยงาม ผิดปกติทันที เอ๊ะยังงัภาพซ้อนภาพ หรือประสาทเราจะไม่ดี ก็ตั้งสติไว้ สติเราเป็นอย่างไร ทำไมเห็นอย่างนี้ ไม่เคยเห็น ตั้งแต่มีมาไม่เป็นแบบนี้ เห็นหนอ ๆ เดี่ยวมีภาพซ้อนภาพขึ้นมาทันทีบนศีรษะ ก็

มาพบกับคุณหญิงวลีทันที ใสซื่อ ถือพระพรรค มากันเยอะ มีพาดอกไม้ รูป เทียน คล้าย ๆ เทียนแพที่เราทำกัน พูดว่า

“คุณหญิง ๆ วันนี้มาขอลูกคิณะ ลูกของเรากลับมาแล้ว หมดเวลา เรา จะขอคิณะ ขอคิณะ เวลาตี ๑ คิณะวันนี้”

อาดมา เห็นหนอ ๆ ก็ดูหน้า เคยเห็นหน้าที่ไหน ตาคอนนี้ หน้าสีทอง ตาสีฟ้า ปรกกายวับจับตาเรา และมาพูดอีกครั้งว่า “คุณหญิง ลูกของเราละ มีบุญวาสนา ก็ มาช่วยส่งเสริมเจ้าพ่อสมควรแก่เวลา ๒๐ กาลฝนแล้ว” ท่านพูดอย่างนี้

“เราจะมารับของเราไปในวันนี้ เวลาตี ๑” และชี้มาอีกคนที่ป็นร้อยตำรวจ โต “เจ้าคนนีเอาไว่ก่อน เอาไปทีหลัง” ว่าแล้วมีทันซำก็มานมัสการอาดมาและยิ้ม หายวับไปกับตา

ภาพซ้อของนายชาญศิลป์ กลับแวบหายไปเป็นคนเดิม ผมโป่งผมยาว เหมือนผู้หญิง แต่คุณหญิงก็มีวักคุยกับอาดมา สงสัยไม่ได้ยิน คุณหญิงไม่ได้สนใจกับ เทวดา ถึงจะเป็นภาพเทวดาหรือไม่ก็ยังไม่ทราบ นี่เล่านิमित ให้ทราบดังนี้

อาดมาก็ย้อนกลับมาในใจว่า ชาญศิลป์ จะต้องตายจากโลกนี้ เวลาตี ๑ คิณะนี้ แน่นอนที่สุด นี่เห็นหนอ ๆ และเกิดสนใจนิमितเครื่องหมาย แต่เขาไม่ใช่เป็นคนมาจาก นรก คนมีบุญวาสนาสูง คนมีบุญวาสนา

อาดมาก็บันทึกในใจไว้ว่า อ้อ ลูกคุณหญิงวลี เป็นคนมีบุญวาสนา และให้มา อยู่กับคุณหญิง ๒๐ ปี แล้วมารับคิณะกลับมาส่งเสริมให้ครอบครัวยูวบูรณ์นี้ เจริญรุ่งเรืองตลอดมา หมดเวลาแล้วต้องเอาลูกกลับคิณะ

อาดมาเห็นนี่จะเป็นความจริงประการใด แต่คุณหญิงก็อยู่นั้น อาดมาว่า คุณหญิงคงไม่ได้ยิน มายืนอยู่บนตึระชะลอยอยู่บนเซ่นนี้ เป็นภาพนิमितและเป็นความ

จริงไม่ได้หลอกลวง เป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา แน่นอน อาตมากำหนดอย่างไรก็เป็น
อย่างนั้น และได้ยินเสียงประหลาดดังอย่างนั้น

และวันนี้เป็นโชคดีของนายชาญศิลป์กับนายธนิต ยুবบูรณ์ที่จะได้ฟังเทศน์
อาตมาเห็นภาพนิมิตหาย เป็นภาพนายชาญศิลป์ ก็คอยถามปัญหาว่า หลวงพ่อครับ
พุทธศาสนา มีความสำคัญอย่างไร อาตมาก็เล่าสู่กันฟังพอหมดเวลา เพราะหนึ่งทุ่ม
ครึ่งแล้ว และจะต้องเดินทางไปหอประชุม ชาญศิลป์ กราบแล้วพูดว่า

“หลวงพ่อกับผมไม่เคยคุยกับใครได้ซึ่งใจอย่างนี้” น้ำตาหล่อเบาเลย แต่
คุยหลายเรื่องนะ ที่คุยนี้เล่าสั้น ๆ

“ผมเรียนคริสต์ตลอดมา เรียนฝรั่งตลอดครับ ผมไม่เคยได้รับฟังคำพ่อ
แม่เลย และไม่เคยเข้าวัด เพิ่งจะฟังเทศน์หลวงพ่อกับเป็นครั้งแรกและครั้งสุดท้าย”
ส่วนนายธนิต นั้นเฉย ๆ

ได้เวลา ๒ ทุ่มแล้ว พี่น้องทุกคนก็เข้าหอประชุมหมด คนงานก็เข้าฟังหมด ที่
หอประชุมเต็ม เขามาเรียกแล้ว อาตมาเดินออกไป ก็บอกกับคุณชำนานู ยুবบูรณ์ ว่า

“ออกไปก่อน เดี่ยวอาตมาเข้าห้องน้ำแล้วจะตามไป ทำนองไปก่อน”

คุณชำนานู เดินทางไปแล้ว พอดี นายอำเภอ เกษ ดิถุภษ กับคุณนายชันทอง
ตอนนั้นดำรงตำแหน่งเป็นนายอำเภอพระนครก็เตรียมมาพร้อม อาตมาก็เข้าห้องน้ำ
เขาก็ออกกันไปหมดแล้ว

อาตมาก็ประชุมลูกศิษย์เรียกรวมเลย บอกให้คนหนึ่งไปตามลูกศิษย์อาตมา
มาพร้อมกันเดี๋ยวนี้

“หลวงพ่อกับผมมีอะไรหรือครับ”

“เฉย ๆ ให้เขาไปกันเสียก่อน” พอไปแล้วก็บอกกับลูกศิษย์ว่า “ถ้าอาตมา
เข้าหอประชุมนะ มีเจ้าหน้าที่เฝ้าบ้านทรงไทยอยู่บอกเขา เตรียมเก็บของให้
หมดชั้นรถกลับวันนี้ ไม่ค้าง”

“อ้าว! หลวงพ่อ ผมจะดูข้าง ดูโน่น ดูนี่หน่อย ยังไม่ได้ดูเลย”

“เตรียม อยู่ไม่ได้ ที่วัดมิ่งาน”

“แหม! หลวงพ่อ ผมยังไม่ทันเที่ยวเลย”

“เฉย ๆ เกะหน้า เชื่อหลวงพ่อไว้หน่อยนะ ถ้าเทศน์จบ เตรียมรถจอด
หน้าหอประชุม”

พอบอกแล้ว อาตมาก็เดินไปหอประชุม ไปถึงหอประชุม เรียกนายอำเภอ เกษ
ดีฤกษ์ มาพบเป็นส่วนตัว แล้วบอกว่า

“ท่านนายอำเภอ อันเทศน์ที่เทศน์ไว้ แล้วเอากล้องมาถ่ายภาพที่กำลังฟัง
เทศน์ ในวันนี้ให้จงได้”

“ครับกระผม” ว่าแล้วก็ขับรถไปตามช่างภาพมา และบอกคุณนายขันทอง ศรี
ภรรยา ผู้เป็นมือขวาของคุณหญิงวลี ไปเอาเทปมาอันเรียบร้อยทุกประการ

พอได้เวลาสองทุ่มตรง อาตมาก็ขึ้นธรรมมาสน์ อาราธนาศีลพร้อมกันที่สวนสาม
พราน แล้วอาราธนาธรรม ลีลาแบบแสดงธรรมไม่ได้บรรยาย คุณหญิงก็บอกว่าให้
เทศน์เรื่อง สามัคคีสัก ๑ ชั่วโมงก็พอ ให้สามัคคีให้รักกันหน่อยก็พอ ก็ตั้งใจอย่างนั้น

พอดีคุณเปาะ ชาญศิลป์ ยุวบูรณ์ นั่งฟังข้างหน้าเลยคุณป้า คุณแม่ฟังหน้า พี่
น้องทุกคนนั่งฟังที่สวนสามพราน คุณเปาะฟังเต็มที่ ไม่มีกระตุกกระตักตลอด ๑

ชั่วโมง ฟังเทศน์ตลอดและบอก “คุณป้าครับ ผมเป็นเจ้าของภาพเอง” คุณช้านาญ ตกใจ เอ๊ะเจ้านี่ไม่เคยฟังเทศน์ ไม่เคยกระตือรือร้นนี้ และบอกกับคุณหญิงวาลีว่า

“คุณแม่ครับ ผมขอประเคนเอง”

คุณหญิงบอก “หนูไม่ต้องประเคนหรอก เตียวป้าประเคนเอง”

“ผมขอไม่ได้หรอก ผมขอเป็นเจ้าของภาพในวันนี้”

แต่คุณป้ากับคุณหญิงไม่ทราบว่าเขาบริจาคเท่าไร เขาเดินถือเอาขึ้นไปรอบ หอประชุมสวนสามพราน พวกสวนสามพรานเห็นเด็กคนนี้ไม่เคยฟังเทศน์ เลยกวักเงินทำบุญกันเป็นหมื่น ชาวนศิลป์ทำบุญออกหน้าคนเดียวเลย ๕๐๐ บาท

พอเขาเอาขึ้นไปประเคนบอกว่า “หลวงพ่ครับ ชื่นใจมากไม่มีวันไหนชื่นใจเหมือนวันนี้เลยนะครับ ผมฟังโดยตลอด”

แต่คุณหญิงแปลกใจ นิมนต์เทศน์เรื่องสามัคคี กลับไปเทศน์เรื่องอะไรก็ไม่รู้ ก็เทศน์เรื่องตั้งแต่พ่อแม่เลี้ยงลูก จนกว่าจะมีหลักฐานมีงานทำ ลำบากลำบากกว่ากันไปเทศน์ผิดเรื่องหน่อย ก็ให้เหมาะสมกับงานศพทำนองนี้

ชี้ให้เห็นได้ชัดแล้ว นี่นิมิตเครื่องหมาย บอกให้เรารู้ด้วยกันทุกคน แต่เราไม่สนใจกับนิมิตนี้ในตัวของเรา จึงไม่รู้เรื่องของเรา อาตมาก็เห็นหนออย่างนี้ คุดกันไปเรื่อย ๆ สัมผัสไปเรื่อย ๆ สัมผัส ๆ ๆ ๆ ตลอดเกิดจิต เกิดปัญญา เหมือนหูสัมผัสกับเสียง ตาสัมผัสกับรูปจะนั้น กายสัมผัสร้อนหนาว อ่อนแข็ง อย่างนี้ โยมโปรดจำไว้ตั้งใจทำเรื่อย ๆ ไปเถอะ มีประโยชน์เหลือเกินนะ

ชาวนศิลป์ ยุวบูรณ์ เป็นคนเรียนเก่งมาก เป็นคนกตัญญู เขาตั้งใจในการฟังเทศน์ ตอนตายนี้ตรงตามนิมิตเลย อายุ ๒๐ ปี ๓ เดือน กับ ๒๗ วัน ตรงตามที่เทวดาบอก เขาบอก “ได้ ๒๐ กาลฝน” เทวดาพูดเป็น ๒๐ กาลฝน เขาไม่ได้บอก ๒๐ ปี

ท่านชำนาญ กับคุณหญิงก็สลดใจมากมาย แต่ก็ดีใจที่ลูกได้ฟังเทศน์ แล้วก็สังหรณ์ใจว่า ทำไมท่านไม่เทศน์เรื่องสามัคคี เทศน์เสร็จแล้วก็ลากลับ และท่านมองแขนไปตรงโน้นตรงนี้

อาตมาเห็นคุณหญิงคุณนายร้องไห้กันมากมาย ส่วนท่านชำนาญบอกกับอาตมาว่า

“หลวงพ่อดับ เจ้าใจนี้ยังลูกผีลูกคน แพทย์ยังไม่รับรอง เพราะสมองระเบิด ต้องเอาพลาสติกหุ้มไว้หมด”

อาตมาบอก **“ไม่เป็นไร ให้งานศพชาญศิลป์ ผ่านไปก่อน”**

อาตมาให้นายอำเภอเกษ ดิถุภษ อัดเทป ถ่ายภาพ ก็ได้มีโอกาสถอดเทปในวันรุ่งขึ้น และภาพถ่ายก็รีบล้างเลย นำมาพิมพ์เป็นรูปเล่ม แจกงานศพ ๑๕ มกราคม ๒๕๑๘ พิมพ์เป็นภาษาอังกฤษ ๑ ชุด ภาษาไทย ๑ ชุด ภาษาอังกฤษให้เพื่อนเขาที่ต่างประเทศ ไม่พอแจกเลย

อาตมาได้ไปเยี่ยมที่บ้านหลังจากทำศพเรียบร้อยแล้ว ก็บอกอยากให้คุณโจรอดไหม ถ้าอยากให้รอด ขอบิดนบาท ๒ ข้อ จะเชื่ออาตมาหรือไม่เชื่อก็ตามใจ แต่ก็ต้องเชื่อเราเพราะเหตุการณ์มันเป็นจริงเช่นดังกล่าวมา อาตมาขอเจริญพรท่านชำนาญดังนี้

๑. ขอยุติการเมือง ท่านอย่าเล่นต่อไป เชื่ออาตมานะ

๒. สองคนตายยาสวดพุทธคุณ เจริญกรรมฐาน อย่างต่ำสวดเท่าอายุ พาหุงมหากา(รุณโก) อุทิศส่วนกุศลให้ลูกคือเจ้าใจ เจ้าเปาะไม่เป็นไรแล้ว เขาไปสบายแล้ว เขารับคืนลูกเขาไปแล้ว ไม่ต้องห่วงนะ อย่าเสียใจเลย

คุณหญิงกล่าวว่า “โอ! หลวงพ่อเจ้าชา โจคนี่หะฉันหวัง เรียนเก่ง จิตใจดี อาริอารอบพี่น้องเหลือเกิน เสียตายจิตใจเขาเป็นกุศล รับงานอะไรเขาต้องทำให้เสร็จ แล้วเรียนเก่งด้วย”

“เรียนเก่งซิ ลูกเทวดาไม่เก่งอย่างไร ต้องเก่ง คุณหญิงอย่าเสียใจ เอาอย่างที่ชอบบิดบาศแล้วกัน”

ในเมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว สองคนตายายก็นั่งสวดมนต์กันใหญ่ อิติปิโส ภควา.... เมื่อก่อนไม่ได้สวด สวดเล็ก ๆ น้อย ๆ

คุณชำนานู ถามว่า “เพราะเหตุใดครับ ถึงไม่ให้ผมเล่นการเมือง” “คิดเอาเอง” อาตมาพูดสั้น ๆ “ท่านเป็นถึงดอกเตอร์” ทั้งสองคนก็ทราบบยอมรับตั้งแต่นี้ไป ผมจะสวดพุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ พาหุงมหากาฯ และย่อนสวดพุทธคุณเท่าอายุเกินกว่าหนึ่ง และต่อไปนี้ผมจะไม่เล่นการเมืองอีกต่อไป

อีกรวันหนึ่งอาตมาไปเยี่ยมนายโจ อยู่ในห้องคนไข้ มีนางพยาบาลนางหนึ่งอยู่ใกล้ ๆ อาตมาก็มองดู เห็นหนอ ๆ แล้วก็รู้ว่าพยาบาลนี้ไม่เข้าได้แต่งงานกัน แล้วแต่งงานจริง ๆ เลย เห็นไหมนี่เห็นหนอนี้มีประโยชน์อย่างนี้นะ อย่าไปเห็นที่ไม่เข้าเรื่องเข้านะ

คุณชำนานูเล่าเรื่องการเมือง เรื่องที่ทำมาแล้วให้อาตมาฟังยั้งงี้เลยคุณโยม ไสแจ้วเลย แต่ไม่ทำ ไม่เอา บอกไม่ให้ทำ อาตมาไปเยี่ยมที่บ้าน มากันเป็นแถวเลย เตียวพรรคโน้นมา พรรคนี่มา “ได้ทำครับช่วยเป็นหัวหน้าพรรคหน่อย”

คุณชำนานู มองดูอาตมา อาตมาเลยยิ้ม และบอก “ตามใจท่านซิ” ท่านก็บอกว่า “ขอเรียนพวกเราทุกคน ขอตัวต่อไปนี้เราจะไม่เล่นการเมืองแล้ว ขอให้ลูกเรารอดปลอดภัยเถิด”

ในที่สุดไม่เอาจริง ๆ ไปถามท่านชำนานูดู คุณชำนานูเล่นการเมืองไหม ตั้งแต่นั้นมา

สองตายายก็นั่งเจริญกรรมฐาน เข้าวัดเช้าว่า นักเข้าคุณใจก็ดีขึ้น เป็นเรื่องที่แปลกมาก นายแพทย์บอกไม่น่าหาย แต่แขนไม่ดีหน่อยเท่านั้นเอง เลยหนักเข้าก็ยังเอาพลาสติกใส่อยู่เดี๋ยวนี้เป็นปกติแล้ว ผลสุดท้ายก็ได้แต่งงานกับพยาบาล มีบุตร ๒ คน อาตมายังไม่ได้พบอีกเลย

คุณชำนานุกก็ขอพิจารณา “หลวงพ่อต้องการอะไร นิมนต์ที่บ้านนี้” อาตมาก็กล่าวว่า “สารุ อนุโมทามิ” ขอบพระคุณท่านมากไม่รบกวน ไม่แจกฏีกาด้วย ไม่ใช่พระแจกฏีกา เขาก็เชื่อถืออาตมาตามลำดับ

เมื่อสองวันมานี้ นายธนศักดิ์ ยุวบูรณ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดสิงห์บุรี อายุ ๔๔ อย่าง ท่านไปเที่ยวทัศนศึกษาในเขตสิงห์บุรีไปช่วยราษฎร พวกราษฎร พวกเขาบอกรว่า

“เจ้าประคุณ เจ้าเมืองหนุ่มจังเลย เพิ่ง ๔๐ กว่าเท่านั้นเองหรือนี่”

คุณธนศักดิ์ ยุวบูรณ์ พูดว่า “คุณป้า คุณน้า คุณอา ท่านทั้งหลายเอ๋ย พ่อกระผมเป็นผู้ว่าหนุ่มกว่าผม ผมเป็นผู้ว่าเมื่ออายุมากกว่าพ่อ” อาตมาถึงทราบ คุณชำนานุกเป็นผู้ว่าฯ อายุไม่ถึง ๔๐ ดูเหมือนจะ ๓๘ พวกราษฎรเขามาเล่าให้อาตมาฟัง

ในที่สุด คุณใจ ธนิต ยุวบูรณ์ หายวันหายคืนด้วยอำนาจบารมีของพ่อแม่ สองคนตายาย สวดแผ่เมตตา สวดพุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ เจริญวิปัสสนากรรมฐาน ตอนหลังก็ดีขึ้นมาหมด ไปนั่งวิปัสสนากับคุณแม่สิริ กรินชัย เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๖

ท่านผู้ว่าฯ บอกว่า “หลวงพ่อครับ ตั้งแต่คุณพ่อ คุณแม่เจริญกรรมฐาน สอนสามพรานก็ดีขึ้นมา อย่างอื่นที่มันขัดข้องหายไปหมดเลยครับ”

ขอฝากภาพนิมิตที่สวนสามพรานนี้ไว้เป็นนิทศนอุทาหรณ์ เพื่อการศึกษาสืบไป

เพื่อให้เรื่อง “ภาพนิมิตที่สวนสามพราน” ของท่านพระครูภาวนาวิสุทธิ เป็น รายงานเรื่องวิญญานที่เพียบพร้อมด้วยหลักฐานและสักขีพยานมากที่สุด คณะผู้จัดทำจึงขอให้นำหลักฐานเอกสารจากหนังสือแจกในงานศพของนายชาญศิลป์ ยูบูรณ์ เฉพาะเรื่องสำคัญบางเรื่อง พาลงพิมพ์ประกอบเรื่องไว้ท้ายนี้ด้วย

ต่อไปนี้เป็นข้อความจากหนังสืออนุสรณ์งานศพ นายชาญศิลป์ ยูบูรณ์ ซึ่งขอคัดมาประกอบเรื่องภาพนิมิตที่สวนสามพราน เพียงบางตอนคือ....

คำนำ

ในการพิมพ์หนังสือเพื่อแจกในวันฌาปนกิจศพนายชาญศิลป์ ยูบูรณ์ นี้ เจ้าภาพได้เลือกพิมพ์ คำเทศน์ของพระครูภาวนาวิสุทธิ วัดอัมพวัน จังหวัดสิงห์บุรี เหตุที่เลือกพิมพ์คำเทศน์นี้ก็เนื่องจาก ทางสวนสามพราน ได้นิมนต์พระคุณเจ้าองค์นี้ มาแสดงพระธรรมเทศนาให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ และคนงานในสวนฯ เมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๑๘ เริ่มแต่เวลา ๒๐.๐๐ นาฬิกา เป็นเวลาหนึ่งชั่วโมงเต็ม แต่เพื่อความสะดวกของท่านที่ไม่มีเวลาอ่านคำเทศน์ตัวจริง เราจึงขอให้ ดร.ทวีรัสมิ์ ธนาคม ย่อให้ รวบรวมลงในท้ายเล่ม ผู้ถึงแก่กรรมได้ร่วมฟังพระธรรมเทศนาโดยตลอด และเมื่อจบแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่และคนงานได้บริจาคปัจจัยสมทบกับทางสวนฯ ร่วมทำบุญด้วยหลังจากเทศน์แล้ว ผู้ถึงแก่กรรมได้บอกกับพี่สาวว่า พระท่านเทศน์ดีเหลือเกิน ก่อนถึงแก่กรรมเล็กน้อย ยังได้พูดกับเพื่อนว่า “วันนี้สบายใจจัง และได้ทำบุญพระเทศน์ไป ๕๐๐ บาท ทางครอบครัวจึงทราบ ว่า นายชาญศิลป์ ยูบูรณ์ ได้บริจาคเงินของตนเองร่วมทำการกุศลกับพนักงานเจ้าหน้าที่และคนงาน ทางเจ้าภาพเห็นว่านายชาญศิลป์ ยูบูรณ์ มีศรัทธาเลื่อมใสในคำเทศน์นี้ จึงได้นำมาพิมพ์ไว้เป็นอนุสรณ์แก่ผู้ถึงแก่กรรม

ประวัติ

นายชาญศิลป์ ยุวบูรณ์ (เปาะ) เกิดเมื่อวันอาทิตย์ที่ ๖ กันยายน พ.ศ. ๒๔๙๗ ณ โรงพยาบาลศิริราช อ.บางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร เป็นบุตรของนายชำนาญ และ คุณหญิงวลี ยุวบูรณ์

เปาะเป็นเด็กดีที่นารักของครอบครัวมาตั้งแต่เล็กแต่น้อย ในฐานะที่เป็นลูกชายคนเล็ก และมีอายุอ่อนกว่าพี่ ๆ มากสักหน่อย จึงทำให้รู้สึกว่าเปาะเป็นเด็กเล็ก ๆ อยู่เสมอ ซึ่งเปาะเองก็พอใจ ต่อเมื่อเปาะอยู่กับป้าน้องสาวคนเดียว เปาะจึงเป็นพี่ชายที่น้องกลัวและเกรงมากที่สุดทั้งที่วัยก็ใกล้เคียงกันมาก เมื่อเล็กเปาะเริ่มเรียนอนุบาลที่โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เพราะเนื่องจากพี่สาวเป็นนักเรียนวัฒนาฯ อยู่แล้วจึงตามพี่สาวไปเรียนด้วยจนจบชั้นที่เด็กผู้ชายจะเรียนได้คือ ชั้นประถมปีที่ ๒ จากนั้นจึงไปต่อที่โรงเรียนศรีวิกรม์ จบชั้นประถมปีที่ ๔ และได้ไปเรียนต่อที่โรงเรียน Aymestrey, Worcester และที่ Rendcomb College, Gloucester ประเทศอังกฤษ ตั้งแต่ปี ๒๕๐๘ จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๑๖ จึงได้กลับมาประเทศไทย และคิดว่าจะไปเรียนต่อชั้นมหาวิทยาลัยที่สหรัฐอเมริกา แต่เมื่อมาถึงบ้านแล้ว เนื่องจากกิจการของครอบครัวซึ่งต้องอาศัยการพูดภาษาและการบริการเป็นส่วนสำคัญ และเปาะก็เข้ารับหน้าที่นี้โดยเต็มใจ และทำได้เป็นอย่างดีที่สุด ซึ่งทำให้พ่อ แม่ ญาติพี่น้อง ปลื้มใจในตัวเปาะมาก เปาะได้ทำงานให้กับครอบครัวทั้งในและนอกประเทศ ถึงหนึ่งปีเต็ม ๆ จึงได้กลับไปเรียนต่อที่ American University ที่กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ในสาขา Political Science ซึ่งตรงกับอุปนิสัยและใจคอของเปาะมาก เมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๗ นี้เอง และได้กลับมาเยี่ยมบ้านเมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๑๗ ซึ่งเป็นเวลาปิดภาคเรียน และเป็นโอกาสที่พี่ชาย (แป๊ะ) จะเข้าสู่พิธีสมรสในวันที่ ๕ มกราคมด้วย และตั้งใจว่าจะกลับไปเรียนต่อในวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๑๘ เปาะเป็นเด็กนารักมาตั้งแต่ยังเล็ก มิใช่แต่เฉพาะในครอบครัวเท่านั้น ทั้งญาติและพี่น้องและเพื่อนฝูงของพี่ ๆ ก็รักและเอ็นดูเปาะแทบทุกคน เปาะเป็นคนรักสวย รักงาม ชอบแต่งตัวดีและพูดเพราะอยู่เสมอ ซึ่งคุณหญิงผู้เป็นมารดาเรียกอยู่เสมอว่าเป็น “น้ำเอ็นของแม่” เมื่อพ่อ แม่ พี่ ๆ และญาติ จะพูดจาดักเตือนทักท้วงบางอย่าง เปาะก็ยิ้มรับไม่เคยแสดงกิริยาโต้ตอบใด ๆ ใครจะใช้สอยให้หวานเปาะก็ไม่รังเกียจ ถ้าทำได้ก็ทำให้ด้วยความเต็มใจ เปาะเป็นแบบนี้เสมอมาตั้งแต่เล็กจนโต จนเมื่อเปาะกลับมาคราวนี้รู้สึกว่าเปาะเป็นผู้ใหญ่ขึ้นมาก รักโรงเรียนและการเรียน ชอบพูดคุยเป็นเรื่องเป็นราวและมีความคิดอ่านมากขึ้น

และคิดว่าจะไม่กลับบ้านในเวลาหยุดภาคฤดูร้อน เพื่อจะรีบเรียนให้จบในระยะ ๓ ปี
ครึ่ง

จนวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๑๘ ที่สวนสามพรานได้นิมนต์พระครูภาวนาวิสุทธิ
เจ้าอาวาสวัดอัมพวัน จังหวัดสิงห์บุรี มาเทศน์ให้เจ้าพนักงานของสวนฯ ฟัง เปาะก็ได้
มีโอกาสเข้าร่วมฟังด้วย พร้อมกับครอบครัวโดยสงบตั้งแต่ต้น เวลาประมาณสองทุ่ม
จนจบซึ่งเป็นเวลาประมาณ ๔ ทุ่มเศษ จึงได้แยกย้ายกันกลับเข้ากรุงเทพฯ โดยเปาะ
แยกกลับมาก่อนพร้อมด้วยพี่ชายใจ (ชนิด ยูวบูรณ์) จนเวลา ๓ นาฬิกาจึงได้ทราบ
ข่าวว่า เปาะได้ถึงแก่กรรมแล้วที่โรงพยาบาลตำรวจ นับอายุได้ ๒๐ ปี ๓ เดือน กับ
๒๗ วัน

คำเทศนา ของ พระครูภาวนาวิสุทธิ โดยย่อ

คุณชานาญ และคุณหญิงวลี ยูวบูรณ์ รู้จักท่านพระครูภาวนาวิสุทธิ เจ้าอาวาส
วัดอัมพวัน จังหวัดสิงห์บุรี โดยนายเกษ ดิถุภช ซึ่งเคยเป็นนายอำเภอพรหมบุรี เป็น
ผู้แนะนำ ท่านพระครูมาชมสวนสามพราน และติดใจความงามความสะอาดมีระเบียบ
เรียบร้อยของสวนสามพรานมาก จึงมาดูเป็นครั้งที่ ๒ ก่อนหน้าที่คุณชานาญ ยูวบูรณ์
จะนิมนต์ท่านมาเทศน์ให้เจ้าหน้าที่และคนงานของสวนฯ ฟัง ที่สวนสามพราน เมื่อวันที่
๓ มกราคม ๒๕๑๘ ในโอกาสวันขึ้นปีใหม่

ท่านพระครูสรรเสริญเจ้าภาพ ในฐานะที่เป็นผู้มีความคิดริเริ่มจัดทำสวนสาม
พรานขึ้น และได้บริหารงานขึ้นนี้จนสำเร็จลงด้วยดี ความประทับใจในสวนสามพราน
ของท่านเป็นปกติวิสัยของมนุษย์ทุกรูปทุกนามที่อยากสวย อยากดี ความ
งามก็เป็นความดีอย่างหนึ่ง

ฉะนั้น เมื่อท่านได้ความคิดจากสวนสามพราน จึงนำไปพัฒนาวัดอัมพวันทำ
ให้วัดเป็นสวนสามพรานน้อยขึ้น ความจริงความงาม ความมีระเบียบ ความสะอาด ใน
วัดเป็นตัวประกอบสำคัญของบรรยากาศ ความสงบในวัดไม่ควรจะขาดในวัดใด

พรปีใหม่สำหรับผู้ฟังเทศน์ คือ อายุ วรรณะ สุขะ พละ ทุกคนอยากอายุยืน
อยากสวย อยากมีสุขภาพดี มีความเจริญ แต่ผู้ที่จะรับพรนี้จะต้องมีของดีรับ คือต้อง
เป็นคนมีความเคารพนบอบ และต้องบูชาคน ๓ ประเภท คือ ชาติวุฒิ วิทยุฒิ
คุณวุฒิ คือผู้ที่เกิดมาดีอยู่มาเป็นเวลานานและมีคุณสมบัติ ความเคารพแสดงออกได้
ทางกาย ทางวาจา ทางใจ คือมีจิตนบอบยำเกรง ทั้งต่อหน้าและลับหลัง นอกจากนี้
จะต้องมีความกตัญญูทเวทที่ รู้พระคุณและสนองพระคุณของผู้มีคุณ

การเคารพจะต้องประกอบด้วยหลัก ๕ ประการ คือ สักการะ เคารพ บูชา นับ
ถือ และเชื่อฟัง สักการะหมายถึงจุดธูปเทียนหรือเอาใจใส่ เคารพนอกจากหมายถึง
ไหว้ คำนับ ยังหมายถึงมั่นคงต่อผู้มีคุณ ถือในคำนับถือหมายถึง ยึดเหนี่ยวหลักข้อ
ปฏิบัติของบุคคลที่ดีไว้เป็นแบบอย่าง เช่นเอาอย่างผู้ที่ทำงานดี เรียบร้อย งานมี
ผลสำเร็จผ่านพ้นไปด้วยดีตามความมุ่งหมาย เมื่อเรานับถือคนเช่นนี้ เราก็จะนำ
หลักการปฏิบัติของเขามาใช้

การเชื่อฟังหมายถึง การปฏิบัติตามคำสั่งของผู้มีพระคุณ เราจะได้รับพรอัน
ประเสริฐได้นั้นต้องเป็นผู้รู้พระคุณ ผู้มีพระคุณจำแนกออกเป็น ๔ ประเภท คือ คน
สัตว์ชาติภูมิ (มาตุภูมิ) เครื่องอุปกรณ์ หรือเครื่องใช้ไม้สอย

คนต้องพึ่งพาอาศัยกัน แม้แต่อวัยวะต่าง ๆ ในตัวคนก็ต้องทำงานด้วย เช่น
เวลาหยิบต้องใช้ทั้งห้านิ้วจึงจะหยิบได้ กายกับจิตก็ต้องทำงานด้วยกัน คนทุกคนมี
คุณค่า มีสิทธิมนุษยชนเหมือนกัน ต่างกันตรงที่บางคนมีบารมี บางคนไม่มีบารมี คือ
ไม่มีความเพียร ความเพียรช่วยให้งานการสำเร็จลงได้ สัตว์ก็มีหัวใจ มีเจ้าของทำ
ประโยชน์ให้คน บ้านเมืองของเรามีคุณต่อเรา เพราะช่วยให้เรามีการทำงาน เราจึงมี
ความสุข ข้าวของเครื่องใช้ก็ให้ความสะดวกสบาย ถ้าเสียก็ไม่มีใช้ ทั้งหมดนี้นับว่ามี
คุณแก่เรา

นอกจากรู้คุณสี่ข้อนี้แล้ว เราจะต้องมีชีวิตอยู่อย่างมีความหวัง อย่าทำงาน
อย่างสักแต่ทำให้เสร็จ ๆ ไป ผลงานทั้งดีและเลวตกอยู่ที่ตัวเรา ฉะนั้น จะต้องทำ
อย่างสุดความสามารถให้คนเห็นฝีมือ ประโยชน์จากงานที่เราทำนั้น คือทุนของเรา
ทุนมิได้หมายถึงทรัพย์สินอย่างเดียว หมายถึงชื่อเสียง ตลอดจนความรัก ถ้าไม่มีชื่อเสียง

ว่าทำงานดี ก็จะไม่มีการเขาใจงานทำ และต้องมีความรักจึงจะไปทำงานร่วม อยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างสะดวกสบาย ทุกสิ่งทุกอย่างนี้จะต้องสร้างสมไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งชื่อเสียงจะสร้างชื่อได้ต้องมีสัจจะ มีวาจาสัตย์ ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่

พระพุทธเจ้าสอนให้คนขยันหมั่นเพียร บางคนชอบแต่จะพักผ่อน อย่าลืมนว่ามีด ยิ่งลับยิ่งคม สมอ ยิ่งใช้ยิ่งคล่อง ส่วนการพักผ่อนยิ่งพักจะยิ่งทำให้ปัญญาทึบ คนยังทำงานยิ่งจะอายุยืน งานที่ทำจะยิ่งช่วยให้สติปัญญาแตกฉาน หลักที่ควรจำคือ “ขยัน เอาการ งานสะอาด ฉลาดรอบคอบ ชอบระวัง ตั้งใจตรง ทรงศีลธรรม นำถูกทาง ปลุกสติ ดำริชอบ” ถ้าทำได้ทั้งเก้าข้อนี้ จะก้าวไปสู่ความเจริญและประสบผลสำเร็จ จะได้งานได้การเป็นกำไรของชีวิต

ความเจริญของคนมาจากการบูชาผู้มีอุปการคุณต่อตน ทำงานเหมือนกันทั้ง ต่อหน้าลับหลังนายจ้าง กิจการของสวนสามพรานจึงจะเจริญ กิจการเจริญ ผู้ทำกิจการก็จะสบายด้วยโดยไม่ต้องสงสัย ขอให้ทุกคนใช้เวลาดำเนินชีวิตไปสู่ความสำเร็จ ทำได้ดังนี้ เมื่อใด เมื่อนั้น เราก็จะได้รับพร ๔ ประการ คือ อายุ วรรณะ สุขะ พละ

*****